

Prezenta lucrare conține _____ pagini

**EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU
ABSOLVENȚII CLASEI a VIII-a**

Anul școlar 2020 – 2021

Limba și literatura maghiară maternă

Numele:.....
.....
Inițiala prenumelui tatălui: .....

Prenumele: .....

Școala de proveniență: .....

Centrul de concurs: .....

Localitatea: .....

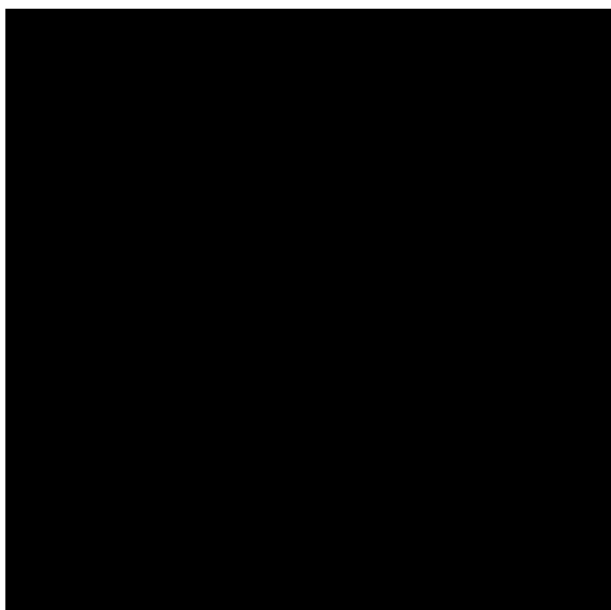
Județul: .....

Nume și prenume asistent	Semnătura

A	COMISIA DE EVALUARE	NOTA (CIFRE ȘI LITERE)	NUMELE ȘI PRENUMELE PROFESORULUI	SEMNĂTURA
	EVALUATOR I			
	EVALUATOR II			
	EVALUATOR III			
	EVALUATOR IV			
	NOTA FINALĂ			

B	COMISIA DE EVALUARE	NOTA (CIFRE ȘI LITERE)	NUMELE ȘI PRENUMELE PROFESORULUI	SEMNĂTURA
	EVALUATOR I			
	EVALUATOR II			
	EVALUATOR III			
	EVALUATOR IV			
	NOTA FINALĂ			

C	COMISIA DE EVALUARE	NOTA (CIFRE ȘI LITERE)	NUMELE ȘI PRENUMELE PROFESORULUI	SEMNĂTURA
	EVALUATOR I			
	EVALUATOR II			
	EVALUATOR III			
	EVALUATOR IV			
	NOTA FINALĂ			

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

I. TÉTEL

(60 punct)

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget!

Sikeres landolás a Marson

2021. február 18-án csütörtökön este hazai idő szerint este 11 előtt landolt a vörös bolygón a NASA eddigi legfejlettebb marsjárója, a Perseverance (Kitartás). A tavaly július 30-án útjára indított marsjáró egy kockázatos ejtőernyős leszállást követően a 250 méter mély Jezero-kráterben érte el a Mars felszínét, egy ősi folyó deltatorolatánál.

A NASA szakemberei által csak „a rettenés hét percének” nevezett leszállás során először a hatalmas ejtőernyő nyílt ki, majd levált a hőpajzs, és a leszállóegység megközelítette a leszállás tervezett helyét, közben radarokkal keresve a megfelelő terepet a landoláshoz. Az utolsó mintegy 20 méteren végül egy úgynevezett égi daru eresztette le a marsjárót a felszínre.

A NASA kilenc évvel a Curiosity (Kíváncsiság) 2012-es landolása után küldött újra sikerrel robotot a Marsra. Az esemény az Apollo-11 1969-es Holdat éréséhez fogható jelentőségű. A marskutatók tervei szerint az egytonnás, nagyjából terepjáró-méretű robot egy teljes marsi évet – 687 földi napot – fog eltölteni a Marson, ahol esetleges múltbéli mikrobiális élet* nyomai után fog kutatni, tanulmányozza a planéta éghajlatát és geológiáját**, valamint kőzet- és talajmintákat gyűjt. Mindezeket túl tovább vizsgálja az emberi marsmissziók lehetőségét is.

A marsjárón az Ingenuity nevű kísérleti marshelikopter is a bolygóra érkezett, amely tesztrepüléseket fog végezni. Ha a napenergiával hajtott, 1,8 kilogramm súlyú drón túléli a hideg marsi éjszakákat, az azt jelenti, hogy a jövőbeli missziókat ki lehet bővíteni légi megfigyelésekkel. Ha minden jól megy, az Ingenuity lehet az első eszköz, amely idegen bolygón repül – onnan száll föl, és oda is száll le.

Alig több mint egy hét alatt a Perseverance a harmadik űreszköz, amely elérte a Marsot. Az Egyesült Arab Emírségek első marsszondája február 9-én, a Tianwen-1 kínai űrszonda pedig másnap állt pályára a vörös bolygó körül.

(A startlap.hu és infostart.hu cikkei alapján)

*mikrobiális élet – mikroorganizmusok jelenléte adott területen (bolygón)

**geológia – földtan, a kőzetek tanulmányozásával foglalkozó tudomány

A.

1. Hol landolt a Marson a Perseverance marsjáró?

---

5 pont

2. Tedd helyes sorrendbe a Perseverance leszállásának mozzanatait! Írd az alábbi mozzanatok betűjelét a táblázat üres rovatába!

- A marsjáróról leválik a hőpajzs.
- Kinyílik az ejtőernyő.
- Az égi daru leereszti a marsjárót a felszínre.
- A robot radarokkal megfelelő helyet keres a leszálláshoz.

1.	
2.	
3.	
4.	

4 pont

3. Miért nevezik a NASA szakemberei „a rettenés hét percének” a robot Marsra szállását?

---

5 pont

4. Igazak vagy hamisak a következő kijelentések? Jelöld X-szel a táblázat megfelelő rovatát!

Kijelentés	Igaz	Hamis
1. Az Ingenuity egy kísérleti marshelikopter.		
2. Az Ingenuity önállóan repült a Marsra.		
3. A marshelikopter feladata, hogy segítse a marsjáró landolását.		
4. A marshelikopter napenergiával működik.		
5. Az Ingenuity számára kihívás, hogy a Marson lévő hideg éjszakákat kibírja.		

5 pont

5. Társítsd a következő eszközök neveit a célállomásukra való megérkezésük időpontjával! Írd a helyes válasz betűjelét a táblázat üres rovatába!

1. Perseverance	a. 1969
2. Curiosity	b. 2012
3. Apollo-11	c. 2021. február 9.
4. Az Egyesült Arab Emírségek első űrszondája	d. 2021. február 10.
5. Tianven-1	e. 2021. február 18.

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

5 pont

6. Magyarázd el 4-5 mondatban a Perseverance Marsra szállásának jelentőségét egy ismerősödnek, aki nem érti, miért van tele a sajtó ezzel az eseménnyel!

---

6 pont

B.

1. Írj ki a szövegből egy olyan összetett mondatot, amelynek egyik tagmondata a beszéidő előtti (múltbeli) eseményekre, a másik pedig a beszéidő után várható (jövőbeli) eseményekre utal!

---

5 pont

2. Az A. mondat a szövegből származik, a B. ugyanannak a mondatnak egy másik igealakot tartalmazó változata. Miben különbözik a két mondat jelentése?

*A. Ha minden jól megy, az Ingenuity **lehet** az első eszköz, amely idegen bolygón repül – onnan száll föl, és oda is száll le*

*B. Ha minden jól megy, az Ingenuity **lesz** az első eszköz, amely idegen bolygón repül – onnan száll föl, és oda is száll le.*

- a. Abban, hogy az A. a B. mondat ellentétét állítja.
- b. Abban, hogy csak az A. mondat utal a jövőben várható eseményekre.
- c. Abban, hogy csak az A. köti feltételekhez az Ingenuity tevékenységének sikerét.
- d. Abban, hogy, csak az A. mondat tartalmazza, hogy kedvező körülmények esetén sem vehető biztosra a terv megvalósulása.

Helyes válasz betűjele: _____

5 pont

földlakó = a Földön lakó, a Föld lakója
földgömb = a Földről/ a Föld alapján készült a Földet mintázó gömb;
földtörténet = a Föld története

3.

A megadott *föld*- előtagú összetételekhez írt magyarázó szókapcsolatok mintájára magyarázd a Marshoz kapcsolódó szövegbeli összetett szavakat!

marsjáró = _____

marsmisszió = _____

marskutató = _____

marshelikopter = _____

marsszonda = _____

5 pont

4. Az következő mondatok hangsúly szempontjából semlegesek, vagyis a mondathangsúly az állítmányra esik bennük.

a) *Az utolsó mintegy 20 méteren végül egy úgynevezett égi daru **+leeresztette** a marsjárót a felszínre.*

b) *A NASA szakemberei által csak „a rettegés hét percének” nevezett leszállás során először **+kinyílt** a hatalmas ejtőernyő, ...*

Az alábbi mondatokban viszont valamelyik szereplő vagy körülmény jelentőségét úgy emeljük ki, hogy nagyobb nyomatékkal ejtjük. Húzd alá ezeket a hangsúlyozással kiemelt szerkezeteket a mondatokban!

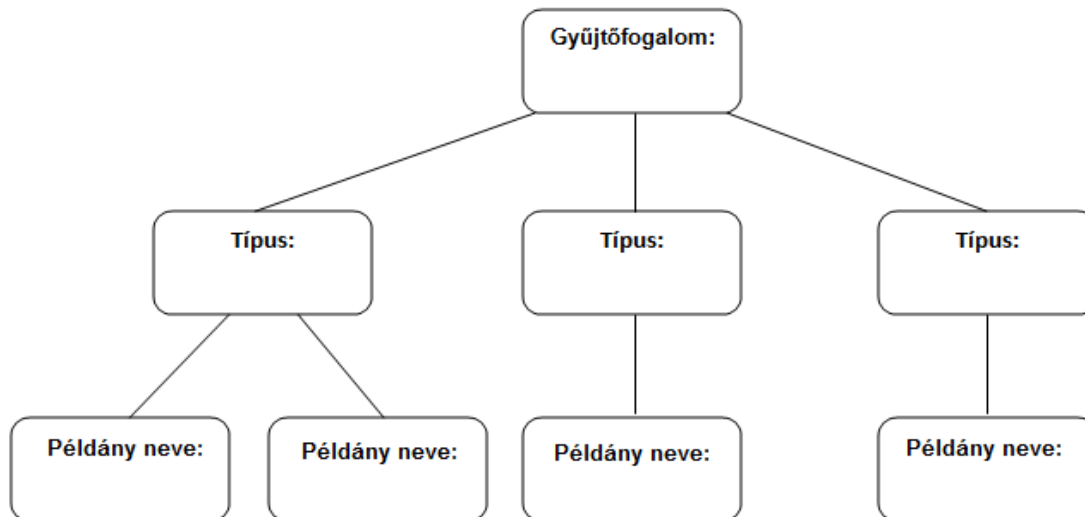
a) *Az utolsó mintegy 20 méteren végül egy úgynevezett égi daru **eresztette le** a marsjárót a felszínre.*

b) *A NASA szakemberei által csak „a rettegés hét percének” nevezett leszállás során először **a hatalmas ejtőernyő nyílt ki**, ...*

4 pont

5. Írd be az ábra megfelelő dobozaiba az alábbi lista megfelelő szavait! A felső dobozba írd be a gyűjtőnevet, vagyis azt a szót, amely alá az összes többi megadott szó besorolható! A következő szintre a típust jelölő szavak kerüljenek, majd a legalsó szinten illeszd be az egyes típusok egyedi példányainak tulajdonneveit!

Tianven-1, marsjáró, Curiosity, űrszonda, Perseverance, űreszköz, Ingeniosity, marshelikopter

4 pont

6. Képzeld el, hogy intelligens életformát találnak a Marson, és kapcsolatba próbálnak lépni vele. A NASA téged bíz meg a feladattal, hogy fogalmazd meg egy 4-5 mondatos üzenetet a marslakók számára, akiknek a nyelvéről azt lehet tudni, hogy csak kérdésekben kommunikálnak, és nem használnak személyes névmásokat!

---

7 pont

II. TÉTEL

(30 pont)

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget!

Az első telepésekkel érkeztem ide a Marsra még kétezer-harminckettőben. Azok után, hogy huszonötben három másodperccel az indulás után felrobbant a hordozórakéta, és mindenki meghalt, némileg lecsökkent a jelentkezők száma, lehet, hogy ez volt a szerencsém, ezért kerültem be a végső körbe.

Azt, hogy pontosan miért is jelentkeztem, ma már nem tudnám megmondani, lehet, hogy igazából még akkor se tudtam. Gyerekkoromban Kőrösi Csoma* és Amundsen** voltak a legnagyobb hőseim, biztosan azért.

Nem érdekelt, hogy nincsen visszaút, mielőtt aláírtam volna a szerződést, végigpörgettem a Föld legnagyobb felbontású térképét a tabletemen, néztem a szinte egymásba érő városok civilizált betonsivatagait, a mindent behálózó utakat, és azt éreztem, hogy számomra semmit nem tartogat ez a bolygó.

Tudtam, hogy fájni fog, amikor bevállaltam a műtéteket, a teljes csomagot megkaptam, nanokevelarháló a csontjaimon, szuperkorallstruktúrák a tudóm belsejében, intelligens biomechaszivattyúk és pumpák a vénáimban és artériáimban, valamit a májjammal és vesémmel is csináltak, az anyagcserém húsz százalékkal lassabb, de negyven százalékkal hatékonyabb, a cápaporcra épített csecsemőmirigy-implantátumom folyamatosan termeli a növekedési hormont, és akkor még csak a főbb dolgokat soroltam fel, a nyolc hónapos út épp elég volt ahhoz, hogy megszokjam ezt az új testet, hogy azt érezzem, hogy ez én vagyok, ez vagyok én igazából, ez, és nem az, aki régen voltam.

Hogy is mondjam el, hogy milyen volt megérkezni, milyen volt először kilépni a homokra? Tizenöt éves voltam, amikor először átrepültem az óceánt, a bátyám esküvőjére utaztunk New Yorkba. Nagyon készültem arra, hogy egy másik kontinens, ott majd minden más lesz, aztán amikor kiértünk végre a repülőtérről, hatalmas csalódás volt, hogy minden ugyanolyan, az ég, a föld, a levegő, egy dézsában valami csenevész fa nőtt, végig azt néztem, amíg a taxit vártuk, átlagos kis satnya fácska volt, szilfa vagy ujjas juhar, a tövében elnyomott cigarettacsikk kis kupacban, végig az jár a fejemben, hogy ez? ennyi az új világ?

Végig az a csalódás volt bennem, hogy nehogy ez is ilyen legyen, nehogy itt is ugyanaz legyen. Aztán kinyílt a zsilip, és kimentünk, és már a sisakon keresztül is látszott, hogy ez az, amit kerestem, a homok és a sziklák és az ég színe mind egészen másmilyen volt, nem akarom azt mondani, hogy leírhatatlan, pedig az, elképzelhetetlenül más volt, olyan, mintha a kétszer kettőről egyszerre csak csálhatatlanul kiderült volna, hogy valójában öt, mind egészen beleszédültünk ebbe, úgy álltunk ott a ragyogásban, közben hallgattuk, hogy a rendszer egymás után kipipálja az biztonsági ellenőrzés pontjait és alpontjait, és akkor engedtek a nyaki mágneszárak, és a résen elkezdett sziszegve beáramlani a ritka marsi levegő, amit a terraformáló moszatok termeltek akkor már több mint hét éve, és levettem a sisakot, és éreztem, hogy a tudómban dolgozni kezdenek a korallimplantok, bizsergő, érdes fájdalom volt, de nem érdekelt, mert arra gondoltam, hogy az elsők között szippanthatom be egy másik világ levegőjét, sós volt, és enyhén fahéjillatú, az evolúció jutott eszembe, az a tudóshal, amelyik először kivonszolta magát a szárazföldre, soha nem fogom elfelejteni azt a percet [...]

(Részlet Dragomán György *Az első pillanat* című írásából)

* Kőrösi Csoma Sándor (1784–1842) nyelvtudós, könyvtáros, világutazó, a tibetológia alapítója

** Roald Amundsen (1872–1928) norvég sarkkutató, felfedező

1. Írj ki a szövegből 2 olyan körülményt, amelyek elrettenthették volna az elbeszélőt a Marsra való áttelepedéstől!

---

4 pont

2. Az elbeszélő sok fájdalmas változáson esett át, mondhatni új testet kapott, hogy a Marson élni tudjon. Mi az az érzés, tapasztalat, ami mégis készíti mindenek a vállalására, elviselésére?

---

5 pont

3. Az elbeszélő a Marson elé táruló látványról azt mondja, hogy „leírhatatlan”, „elképzелhetetlenül más”, mint bármi, amivel a Földön találkozott. Hogy az olvasókkal sejtetni tudja ezt az élményt, egy New York-i utazását állítja szembe a Marsra érkezés pillanatával. Miért alkalmas ez az ellentét ennek megragadására?

---

6 pont

4. Bizonyára neked is volt már olyan tapasztalatod, amikor valami másra, valami újdonságra vágytál. Írj róla egy 15-20 mondatos élménybeszámolóban! Meséld el írásodban az előkészületeket és a „találkozás” egy pillanatát!

Megjegyzés: pontot ér a megadott témához és szövegtípushoz való igazodás, a szöveg nyelvi megformáltsága, a helyesírás.

15 pont

Lined writing area for the exam.